

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno diplomanta:	Gabriela Vampolová
Téma práce:	Neúplné osvojení a jeho právní následky
Rozsah práce:	88 stran vlastního textu (podle prohlášení autorky 133.823 znaků vč. mezer, tj. 74,34 normostran)
Datum odevzdání práce (podle IS):	21. 03. 2021 (el. verze), 28. 03. 2021 (tištěná verze)

1. Aktuálnost (novost) tématu

Problematika neúplného osvojení je problematikou, kterou v současnosti charakterizují dva hlavní aspekty. Za prvé jde o problematiku aktuální, neboť institut neúplného osvojení je spjat s nedávnou rekonstrukcí soukromého práva. Přesto však, a to je druhý klíčový aspekt, stojí tato problematika, snad pro svoji subtilnost, snad pro svoji specifickou, na okraji širšího odborného diskurzu.

Hodnocení konzultanta: Výběr tématu hodnotím na základě uvedeného kladně. Zpracování tohoto tématu je schopno osvědčit, zda si diplomantka osvojila teoretické poznatky založené na soudobém stavu vědeckého poznání, výzkumu a vývoje, na zvládnutí jejich aplikace a na rozvinutí schopností k tvůrčí činnosti.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Jak již uvedeno, jedná se o téma subtilní a svým rozsahem poměrně úzké (jedná se o pouhých devět ustanovení OZ). Již to samo o sobě je faktorem, který zvyšuje náročnost tématu na jeho zpracování, neboť pro studenta, sice ukončujícího magisterské studium, avšak stojícího na začátku svého případného dalšího autorského rozvoje může být takové téma obtížně naplnitelné v rozsahu stanoveném po diplomní práci. Dále je třeba upozornit na skutečnost, že diplomantka samozřejmě nevystačí s dílčí znalostí několika málo ustanovení OZ (už z důvodu mnoha provázaností s obecnou úpravou osvojení), takže musí být schopna tuto úpravu zasadit do širších souvislostí osvojení a rodinného práva vůbec. Náročnost zpracování tématu je navíc umocněna užším okruhem dostupných pramenů a rovněž nutností provést alespoň stručný exkurz k zahraničním úpravám této specifické problematiky.

Hodnocení konzultanta: Náročnost zvládnutí těchto teoretických otázek, jakož i prokázání souvisejících znalostí, při čemž je možno čerpat pouze z omezenějšího okruhu zdrojů, odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

3. Formální a systematické členění práce

Po formální stránce je práce členěna do pěti kapitol, k čemuž je nutno přičíst úvod a závěr práce. Toto formální členění vhodně koresponduje s celkovou systematickou prací, kdy autorka postupuje od obecného k dílčímu, od staršího k novějšímu. Taj v kap. 1 je obecně pojednáno o osvojení a jeho vývoji, v kap. 2 pak již začíná těžiště práce – osvojení zletilého – kdy autorka analyzuje jednak historický vývoj tohoto institutu, jednak jednotlivé dílčí případy osvojení zletilého podle současné zákonné úpravy. V kap. 3 logicky navazuje na předchozí výklady analýzou právních následků osvojení (zletilého), a to jednak v oblasti statusové, jednak v oblasti dědického práva. V kap. 4 je výklad rozšířen o procesní aspekty dané problematiky a v kap. 5 autorka připojila stručný zahraniční exkurz. V závěru své poznatky přehledně shrnuje. Postupu od obecného k dílčímu je podřízena také vnitřní struktura jednotlivých kapitol. Rovněž jejich vnitřní struktura působí přehledně a logicky provázaně.

Hodnocení konzultanta: Jednotlivé tematické celky jsou voleny v logické posloupnosti, celková logická stavba práce je promítnuta také do dílčího členění jednotlivých kapitol. Systematika práce i její formální členění odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na práce tohoto druhu.

4. Vyjádření k práci

V úvodu je formulován cíl práce: „*podrobně analyzovat jednotlivé rozdíly mezi těmito druhy osvojení, zejména se hodlám zaměřit na analýzu právních následků a na zkoumání, zda všechny rozdíly jsou z právní úpravy na první pohled patrné či zda je třeba je dovozovat výkladem.*“ Vedle tohoto výslovně vymezeného cíle má autorka ještě další cíl, bohužel jej takto výslovně v úvodu neoznačila, nicméně je zřejmé, že jde o výzkumnou otázku, na níž chce hledat odpověď (a tedy jde o jeden z cílů práce), a to najít odpověď na otázku: „zda by nemělo dojít k přijetí právní úpravy, která by tento zákonem naznačený způsob dělení osvojení výslovně upravovala.“

Oba stanovené cíle lze hodnotit kladně. V rámci dosažení prvního cíle musí autorka prokázat schopnost podrobného analytického právního myšlení, v rámci cíle druhého musí autorka prokázat schopnost obecnějších, teoreticko-právních úvah.

Na práci lze kladně hodnotit, že autorka nerezignovala na užití metody historické (ostatně vzhledem k souvislostem s ABGB si nelze úspěšné zpracování tématu bez užití této metody představit) a nerezignovala ani na užití metody komparační. Kladně lze rovněž hodnotit, že autorka zjevně usilovala o komplexní zpracování tématu, když se zabývala také procesními souvislostmi dané problematiky. Autorka vyjadřuje napříč prací své názory na danou problematiku (srov. zejm. s. 10, 18, 19, 24, 25, 27, 29, 31, 34, 42, 42).

K práci lze uvést také dílčí výhrady.

Místy lze autorce vytknout nejasné či nevhodné formulace, příp. drobné překlepy: „zachovat nástupnictví svého druhu“ (s. 3); „reprodukce lidského těla“ (s. 3); „obě komentářové literatury“ (s. 34, vhodněji a jednodušeji „oba komentáře“); „postupovat při udělení souhlasu z rozhodnutí“ (s. 34); „rozhodnutí, které by dle potomků pro ně znamenal újmu“ (s. 42); „bránit prostřednictvím podáním opravného prostředku“ (s. 42); „musí být minimálně 28 let starý“ (s. 48 – musí být starší než...); „Příčinu chybějící právní úpravy lze spatřovat v pozdním přijetí a právní úpravě právního institutu osvojení.“ (s. 49); s. 49 druhý řádek zdola (interpunkce); „dosažení úspěšného osvojení (...) je těžší“ (s. 50, lépe: dosažení kladného rozhodnutí o osvojení).

Některé závěry autorky jsou diskutní: „Současná právní úprava osvojení vypovídá o tom, že osvojení je primárně považováno za jednu z forem náhradní rodinné péče a až poté lze osvojení chápat jako statusový institut.“ (s. 5) – neplatí z důvodové zprávy k OZ, že v rámci rekodifikace se usilovalo právě o změnu tohoto paradigmatu?

Celkově práci hodnotím jako vcelku zdařilou, a to ohledně logické stavby, komplexnosti zpracování i použitých právně-hermeneutických metod. Vzhledem k většímu počtu drobných (především jazykových) lapsů navrhuji prozatím stupeň hodnocení velmi dobře.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Cíl diplomové práce je uveden výše. Autorka tento cíl splnila , v závěru vyslovila hodnocení, které má oporu v argumentaci v rámci textu práce.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení	Diplomantka při zpracování zvoleného tématu prokázala schopnost samostatné práce.

práce z hlediska plagiátorství	<p>Automatická kontrola shod provedená systémem Theses.cz generuje dokument čítající 899 stran, představující 46 dokumentů obsahujících shody. Míra shody však v žádném dokumentu nepřesahuje 5%. Nakolik je v lidských silách a časových možnostech vyhrazených pro posouzení práce takto obsáhlý dokument prostudovat, lze konstatovat, že nalezené shody se týkají povětšinou názvů právních předpisů či citací zákonných textů, které logicky musí být shodné.</p> <p>Automatická kontrola shod provedená systémem Turnitin indikuje 64 zdrojů obsahujících shody, čímž generuje celkovou podobnost (<i>overall similarity</i>) 25 %. Z toho je však třeba věnovat pozornost pouze zdroji č. 1, kde je indikována shoda 11 % (od zdroje č. 2 se vykazuje shoda 5 % a méně). Ovšem ani hodnota 11 % u zdroje č. 1 sama o sobě ničeho nevyovídá, neboť jde o odkaz na úložiště dspace.cuni.cz, v němž jsou ovšem agregovány další dílčí odkazy. Po prostudování shod indikovaných souhrnně ze zdroje č. 1 lze konstatovat, že indikované shody se týkají především ustálených citací profilující teoretické literatury, ustálených právních obrátů, citací zákonných ustanovení, judikatury apod., které z povahy věci musí být shodné. Na základě těchto kontrol tedy nelze učinit závěr, že by diplomantka nepostupovala při tvorbě práce <i>lege artis</i>.</p>
Logická stavba práce	Logická stavba práce je již zhodnocena výše a lze ji hodnotit jako zdařilou.
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje s literaturou řádně a průběžně na ni odkazuje (poznámkový aparát čítající 181 položek je veden <i>lege artis</i>). Seznam použitých zdrojů je přehledný, autorka pracovala s více než 20 zdroji a se třemi judikáty. Vzhledem k úzkému zaměření tématu je tento nižší počet odpovídající požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Autorka téma zvolené v názvu diplomové práce zpracovala co do podrobnosti způsobem odpovídajícím pracím tohoto druhu, k podrobnosti zpracování již výše. Lze tedy uzavřít, že autorka zvolené téma zpracovala a vyčerpala dostatečně.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Úprava práce je po formální stránce přehledná. Velikost písma i jeho rozpal je standardní, počet úhozů na jedné straně je pravděpodobně vyšší než na průměrné normostraně. Součástí práce nejsou grafy ani tabulky. Lze uzavřít, že úprava odpovídá požadavkům kladeným na práce tohoto druhu.
Jazyková a stylistická úroveň	Jazyková a stylistická úroveň práce je standardní , místy lze v práci najít překlepy či jiné drobné lapsy.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

6.1 Připomínky – viz výše v rámci podrobného hodnocení.

6.2 Otázky k zodpovězení při obhajobě:

1) Na s. 49-50 autorka uvádí vývoj právní úpravy osvojení zletilého ve Švýcarském ZGB, a to od přístupu liberálního, až po zpřísnění předpokladů osvojení zletilého. V rámci obhajoby práce by autorka mohla vést stručnou úvahu o důvodech, které švýcarského zákonodárce vedla ke změně přístupu k tomuto institutu.

Doporučení/nedoporučení k obhajobě	práce	Závěrem lze konstatovat, že předložená diplomová práce, jak po stránce obsahové, tak i formální, splňuje požadavky kladené na práce tohoto druhu, a proto doporučuji její přijetí k ústní obhajobě.
Navržený klasifikační stupeň		Velmi dobře.

V Praze dne 29. 03. 2021

doc. JUDr. Ondřej Frinta, Ph.D.
vedoucí diplomové práce